

Z P R Á V A

o průběhu zahraniční pracovní cesty do Švýcarska

Název: Workshop na téma „Meziobecní spolupráce v kantonu Curych“
(Interkommunale Zusammenarbeit im Kanton Zürich)

Termín: 22. - 25.11. 2005

Místo konání: Gemeindeamt Kanton Zürich (Úřad pro dohled nad obcemi)
Direktion der Justiz und des Innern des Kantons Zürich
(Ředitelství spravedlnosti a vnitra)

Účastníci: Ing. Marek Vetyška, vedoucí odd. orgánů územní samosprávy ORÚVS
(vedoucí delegace)
Mgr. Rudolf Rys, odd. koncepce rozvoje územní veř. správy ORÚVS
Ing. Antonín Kaňa, odd. mezinárodních styků ve veř. správě OMVS

Zahraníční účastníci (přednášející):

Beat Stähli, STÄHLI Project Consulting GmbH, Zürich (Projektleiter)
prof. Dr. Daniel Kübler, Institut für Politikwissenschaft, Universität Zürich
Rolf Bieri, lic. iur., Gemeindeamt Kanton Zürich
Claude Fehr, dipl. Geograph, Gemeindeamt Kanton Zürich
Ulrich Hubler, lic. iur., Gemeindeamt Kanton Zürich
Roland Wetli-Limacher, lic. iur., Gemeindeamt Kanton Zürich

Obsah a cíle jednání:

Cílem workshopu bylo získat nové podnětné a využitelné informace pro oblast působnosti pracovní skupiny zabývající se problematikou malých obcí, která se podílí na přípravě nové formy meziobecní spolupráce. Dále bylo cílem seznámit se s dlouhodobým fungováním institutu meziobecní spolupráce v praxi švýcarského kantonu Curych a také uskutečnit odborné konzultace Ing. Kani z oblasti odborného pojmosloví v němčině z oblasti meziobecní spolupráce, nového správního řádu atd.

Průběh zahraniční pracovní cesty:

Úterý 22.11. 2005:

odlet z Prahy v 17:45h (OK 586), přílet do Curychu (letiště Clotten), odjezd do hotelu Franziskaner v centru Curychu, večeře

Středa 23.11.2005 - Začátek workshopu

1) Rolf Bieri, lic. iur.: Überblick über den Schweizerischen Staatsaufbau (Přehled švýcarského státoprávního uspořádání)

komentář: tímto příspěvkem bylo představeno švýcarské státoprávní uspořádání se zvláštním přihlédnutím ke kantonu Curych; obsahem byly následující tématické okruhy:

- uspořádání švýcarského státu – spolek, kanton, obec;
- státní organizace spolku – spolkové shromáždění, spolková rada, spolkový soud;
- státní organizace spolku – kantonální úroveň, okresní úroveň, obecní úroveň;
- základní principy právního státu – princip zákonnosti, princip rovnosti před zákonem a zákaz libovůle, princip veřejného zájmu, princip přiměřenosti, princip dobré víry;
- rozdělení kompetencí mezi spolkem a kantony a mezi kantonem Curych a obcemi;
- součinnost spolku a kantonů a vztahy mezi kantony a obcemi;

předaný podkladový materiál byl aktualizovanou verzí stejnojmenného materiálu z r. 2003, který je k dispozici rovněž v české verzi (překlad Ing. Kaňa); poté následovala odborná diskuse, předány byly rovněž některé podkladové materiály (viz dále příloha č. 1)

2) Ulrich Hubler, lic. iur.: Kooperativer Föderalismus (Kooperativní federalismus)

komentář: tento příspěvek přehledně objasňuje zvláštnosti fungování veřejné správy ve Švýcarsku ze zajímavého úhlu pohledu - pohledem fungování politických mechanismů rozhodování ve veřejné správě; byly podrobně vysvětleny vertikální a horizontální nástroje v rámci kooperativního federalismu; vertikální nástroje (např. kantonální referendum, mimořádné svolání spolkového shromáždění, výkon spolkové politiky prostřednictvím kantonů) a horizontální nástroje (koordinace mezi kantony – konkordáty (smlouvy mezi kantony, nástroj regionální spolupráce, 311 konkordátů-většina regionální význam), mezikantonální konference, konference kantonálních rad (celostátní), konference kantonálních rad (jednotlivé regiony), odborné konference, gremia), kooperace mezi kantony); poté následovala odborná diskuse na téma politických vlivů na veřejnou správu

3) Roland Wetli, lic. iur.: Interkommunale Zusammenarbeit (Verträge, Zweckverbände)

(Meziobecní spolupráce, smlouvy, účelové svazky obcí)

komentář: tento příspěvek objasnil skutečný rozsah a hloubku působení účelových svazků obcí na území Švýcarské konfederace a kantonu Curych zvláště; na rozdíl od českých podmínek, kdy užití účelových svazků obcí je omezeno především na náročné investiční akce, ve Švýcarsku jsou účelové svazky využívány i k např.: provozování nemocnic, dobrovolných hasičských sborů, honiteb, ba i hřbitovů; poté následovala odborná diskuse na téma možnosti využití švýcarských zkušeností a k osvětlení některých právních odlišností českého právního prostředí, předány byly vzorové stanovy účelového svazku obcí - osnova

4) Ulrich Hubler, lic. iur.: Steueraufteilung zwischen Bund, Kanton und Gemeinden (Rozdělení daní mezi spolek (celostátní úroveň), kanton a obec)

komentář: tímto příspěvkem byla důkladně objasněna problematika tzv. finančního vyrovnání

a daňové svrchovanosti v systému financování švýcarských obcí, bylo důležité obeznámit se s touto problematikou poněkud hlouběji, neboť náš právní řád pojem tzv. finančního vyrovnání a daňové svrchovanosti (výsosti) obce nezná; existuje zde významná daňová konkurence; poté následovala odborná diskuse týkající se otázek finančního vyrovnání a daňového zatížení občanů obce, pak ukončení celodenního programu, poděkování přednášejícím

Čtvrtek 24.11. 2005

5) Claude Fehr, dipl.Geograph: Gebietsreform und Gemeinde-Fusionen (Reforma územního členění a slučování obcí)

komentář: bezesporu zajímavou skutečností je, že období cíleného slučování obcí ve Švýcarsku vyvrcholilo už počátkem 20. století, v posledních třiceti letech bylo sloučení obcí jevem ojedinělým (v kantonu Curych je celkem 171 politických obcí, mezi roky 1970-2004 se snížil počet obcí ve Švýcarsku o 288 (z 3056 na 2777)); mnohem podnětnější byly úvahy nad vytvořením nových správních celků plně přizpůsobených současné sídelní struktuře kantonu Curych, s malou výhradou, že tyto plánované celky se nesetkaly s příznivou odezvou a asi nebudou nikdy realizovány;

Byly podrobně specifikovány *výhody slučování obcí*: vyšší profesionalita při plnění úkolů, lepší možnosti pro rozvoj u sloučených obcí, vhodnější věková struktura obyvatelstva, silnější postavení proti ostatním kantonům a sousedním obcím, zjednodušení struktury pro řízení ze strany kantonu a také *nevýhody slučování obcí*: strach ze změn, ztráta identity obce (pro starší občany), individuální nevýhody (personální změny), dlouhodobost procesu sloučení, velké nároky na čas a finanční zdroje, rostoucí požadavky na úřednický aparát; poté následovala odborná diskuse na téma historických kořenů slučování obcí v obou státech a na téma vývoje statistik počtu obyvatel nejmenších obcí, finanční nezávislosti obcí

6) prof. Dr. Daniel Kübler (Universität Zürich): Zusammenarbeit in der Agglomeration (Spolupráce v městské aglomeraci)

komentář: v této přednášce bylo na téma politologického aspektu úhlu pohledu rozebráno územní členění, problematika samosprávy, čestných úřadů a částečné krize obecní identity způsobené roztříštěním sídelní struktury a dojížděním do zaměstnání, rovněž tak i výběrem místa bydliště dle aktuální výše daňové zátěže na místní úrovni; poté následovala odborná diskuse na téma politologických aspektů veřejné správy a samosprávy zvláště, problematika vzniku aglomerací a příměstských urbanizovaných oblastí (Curych/Praha),

Dále následovalo ukončení a zhodnocení celého setkání, probrány byly zbývající body programu.

V odpoledních hodinách dále ještě následoval dvoustranný konzultační pohovor (Ing. Kaňa a U.Hubler) na téma odborného slovníku česko-německého pojmů z oblasti veřejné správy.

Pátek 25.11. 2005: odjezd z hotelu Franziskaner na letiště, odlet do Prahy v 9:15h (OK 583)

Závěr:

Veškerá jednání proběhla v přátelské a velice vstřícné pracovní atmosféře. Získané poznatky lze hodnotit jako přínosné a švýcarské zkušenosti jako poučné, již vzhledem k vysoce rozvinuté švýcarské právní kultuře. Předmět zahraničního styku, získání poznatků z oblasti

meziobecní spolupráce a participace švýcarských odborníků na nové právní úpravě, byl v maximálně možné míře splněn (viz shrnutí výsledků workshopu). Dále proběhla také konzultace s příslušnými pracovníky k odbornému pojmosloví v němčině z oblasti meziobecní spolupráce, správního řádu apod.

Shrnutí výsledků workshopu:

- byla nastíněna některá řešení aktuálních pracovních problémů (např. možnost použití vzorových statutů účelového svazku obcí i v českých podmínkách);
- byl získán velký počet podkladových a studijních materiálů (**příloha č. 1**), které mají praktické využití v rámci plánovaných aktivit ORÚVS i OMVS a budou využity v rámci přípravy nové právní úpravy spolupráce obcí;
- byla upřesněna další spolupráce se švýcarskou stranou pro rok 2006, jedná se min.o 2 semináře, 1 stáž a účast švýcarské strany na konferenci (**příloha č.3**)
- byla dojednána rámcová náplň semináře, kterého se budou také účastnit experti z Curychu, návrh je v **příloze č.2**

Přílohy ke zprávě:

Příloha č. 1 - Seznam listinných podkladových materiálů získaných k problematice diskutované na workshopu (Mgr. Rys)

Příloha č. 2 - Předběžný návrh na seminář se švýcarskými experty v Praze v květnu 2006 (Ing. Vetýška)

Příloha č. 3 - Plán spolupráce se švýcarským kantonem Curych v roce 2006 (Ing. Kaňa).

14.12.2005

Zpracoval:

Mgr. Rudolf Rys

Schválil:

Ing. Marek Vetýška

vedoucí delegace

Seznam podkladových a studijních materiálů získaných při zahraničním pracovním styku (tyto materiály jsou k dispozici u Mgr. Rysa, tel. 816 640) :

- 1) The Swiss Confederation a brief guide 2005
(*Švýcarská konfederace - stručný průvodce 2005*)
- 2) Der Bund kurz erklärt 2004
(*Spolek krátce vysvětlen - stručný průvodce 2004*)
- 3) Kanton Zürich in Zahlen 2005
(*Kanton Curych v číslech - statistická ročenka*)
- 4) Strukturen für eine bessere Zusammenarbeit im Wirtschaftsraum Zürich
(Grundlagenbericht)
(*Struktury pro lepší spolupráci v hospodářském prostoru Curych (Podkladová zpráva/)*)
- 5) Interkommunale Zusammenarbeit im Kanton Zürich in Form von Verträgen und Zweckverbänden
(*Meziobecní spolupráce v kantonu Curych formou smluv ke splnění konkrétního úkolu - účelových svazků obcí*)
- 6) Der schweizerische Staatsaufbau, unter besonderer Berücksichtigung der Staatsorganisation des Bundes und des Kantons Zürich - ein Überblick
(*Švýcarské státoprávní uspořádání se zvláštním přihlédnutím k organizaci spolku (státu) a kantonu Curych - přehled*)
- 7) Gebietsreform und Fusionen
(*Reforma územního členění a slučování obcí*)
- 8) Musterstatuten Zweckverband
(*Vzorové stanovy účelového svazku obcí v kantonu Curych*)
- 9) Gemeideforum 2002 (sborník z konference ze dne 14. listopadu 2002)
(*Fórum obcí 2002*)
- 10) Neugestaltung des Finanzausgleichs und der Aufgabenteilung zwischen Bund und Kantonen NFA 2004
(*Nová úprava finančního vyrovnání a dělení kompetencí mezi spolek a kantony NFA 2004*)
- 11) Züricher Gemeindefinanzen 2001
(*Curyšské obecní finance 2001*)
- 12) Die wesentlichen Züge der schweizerischen Steuerordnung
(*Podstatné náležitosti švýcarského daňového systému*)
- 13) Horizontale und vertikale Zusammenarbeit in der Agglomeration
(*Horizontální a vertikální spolupráce v rámci aglomerace*)